

TRAINING
MODULE

8

TRANSPORT
LEARNING

www.transportlearning.net

Jak komunikovat

Supported by
INTELLIGENT ENERGY
EUROPE

Photos: eltis.org, iStockphoto, FGM-AMOR

Ursula Caser
Mediatedomain, Lda (OCCAM)
ursicaser@gmail.com

INSERT VENUE AND DATE IN SLIDEMASTER

Prezentace

Vyberte pohlednici, která symbolizuje vaši odpověď na tuto otázku:

→ Co pro mě znamená PARTICIPACE?
(napište 3 klíčová slova)

- **Představte se**
- **Vysvětlete svůj výběr pohlednice a klíčových slov**
- **Promluvte o svých očekáváních**

→ Goals

Kontext

→ Shoda

→ Neshoda

→ known

- Infrastruktura (ulice, cyklopruhy, elektrické vedení,...)
- Zařízení (autobusové zastávky, školy, nemocnice...)

- Dopravní plánování (např. veřejná doprava vs osobní doprava v dané oblasti)
- Místa pro určitá zařízení (letišť, nádraží atd.)

→ PLÁNOVÁNÍ + REALIZACE

→ BUDOVÁNÍ KONSENZU

→ Solutions

→ unknown

- Rehabilitace znehodnocených zón uvnitř města
- Podpora inovace

- Řízený růst města/dopravy
- Definování politických strategií (např. dopravní management, kampaně)

→ EXPERIMENTY

→ REDEFINOVÁNÍ OTÁZEK

Zdroj: upraveno podle Christensena (1995) a Balducciho (2001).

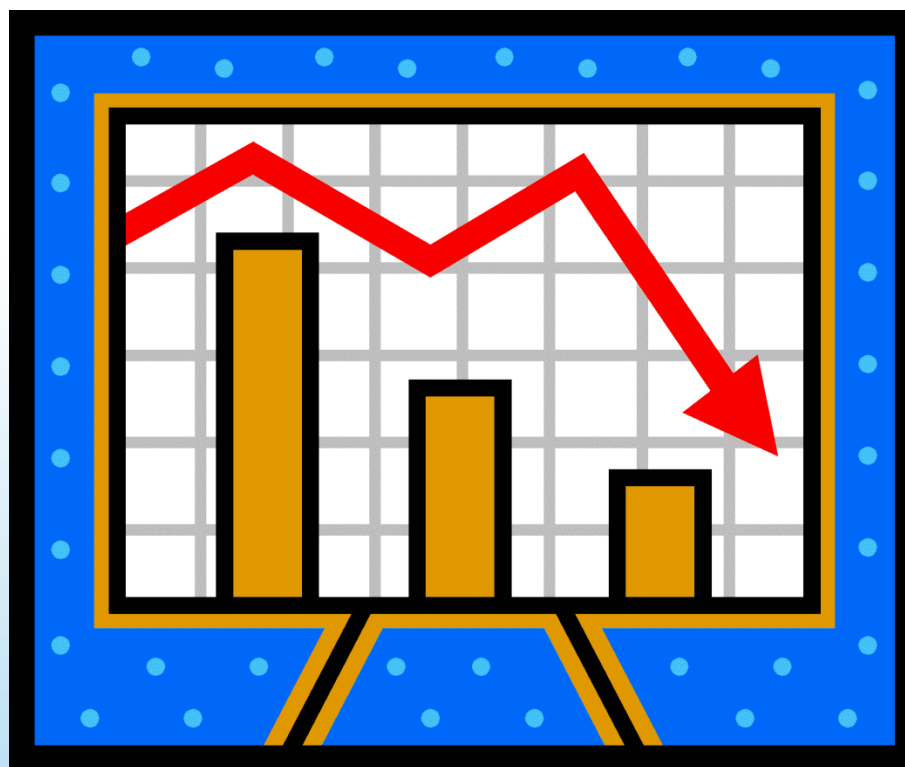

Cíle školení - Modul 8

→ Pochopení a inspirace

- Jak komunikovat efektivně?
- Jak zapojit občany a posílit jejich vliv?
- Jak podpořit společnou odpovědnost v participativních procesech?
- Monitorované projekty osobnostního výcviku

Úvod do problematiky úspory energií

www.blewbury.co.uk/energy/images/graph_cartoon.gif

Seznámení se stavem místní dopravy

<http://english1ni.files.wordpress.com/2010/12/transport.jpg>

Čas na kávu

www.teacoffee.gov.np/images/ABT%20COFFEE/A9-%20Coffee%20Flower.jpg

Komunikační dynamiky

www.nlpinfluence.com/wp-content/uploads/2012/01/Communication-skills.jpg

5 Axiomů komunikace (WATZLAWICK, et al., 1967)

Každou komunikaci tvoří odesílatel, zpráva a příjemce.

- 1 Nikdo nemůže komunikovat bez další osoby
- 2 Komunikace má obsahový a vztahový aspekt
  - Obsah: co je řečeno
  - Vztah: Jak je to řečeno (metakomunikace)
- 3 Vztah závisí na tom, jak jednotlivé strany přerušují posloupnost komunikace
- 4 Lidé komunikují jak digitálně, tak analogově
  - Digitální kódy tvoří pojmenování (Jsem naštvaný)
  - Analogové kódy tvoří podobnosti (silný hlas, zrudlá tvář atd.)
- 5 Každá komunikace je buď symetrická, nebo komplementární
  - Symetrická = rovnocenný vztah
  - Komplementární = nerovnocenný vztah

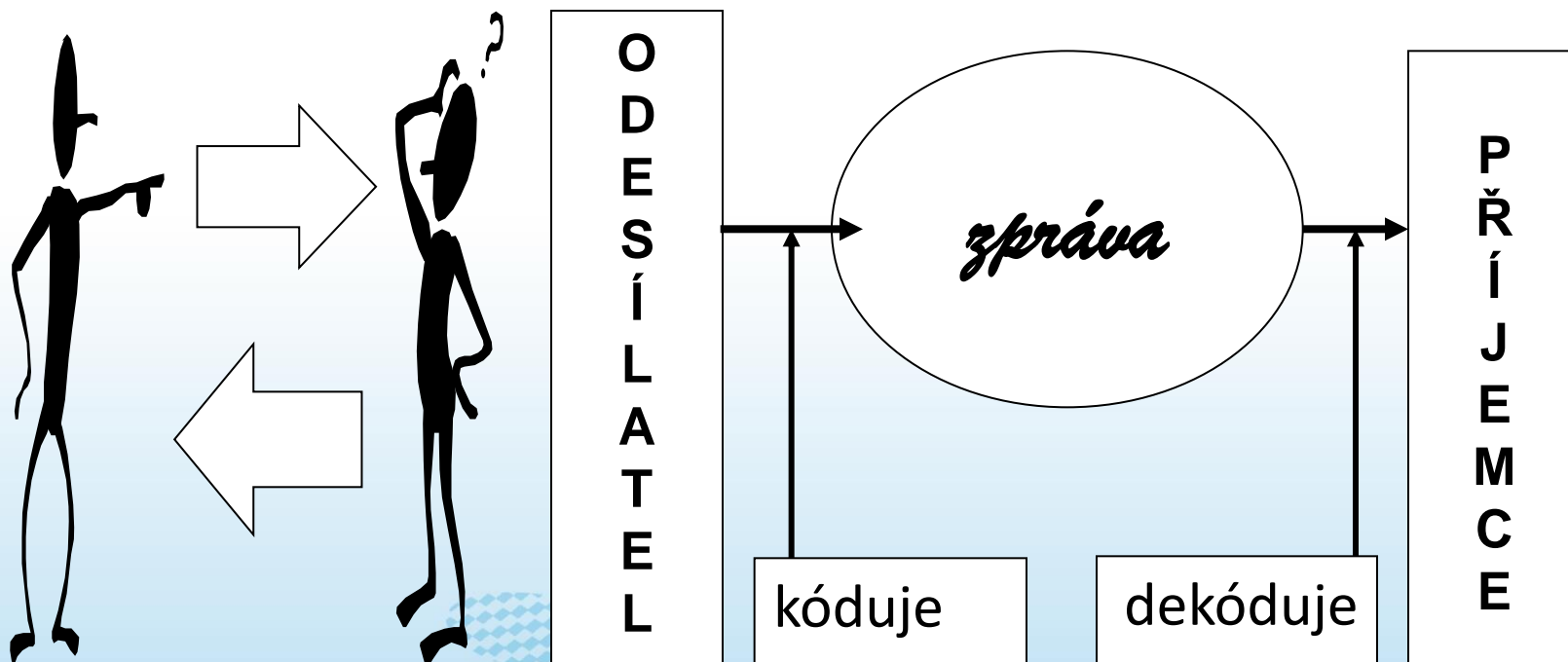

Cvičení: Umění komunikace

www.easyvectors.com/assets/images/vectors/afbig/painter-color-palette-with-brush-cartoon-clip-art.jpg

Přenos zpráv

Přenos zpráv (VASCONCELOS & CASER (2011): PPA II

Přenos zpráv

Efektivní komunikace...

... nastává pouze tehdy, když příjemce přesně chápe informaci nebo myšlenku, kterou má odesílatel v úmyslu sdělit

Nějaký příklad z VAŠÍ
osobní zkušenosti?

www.creativeeducation.co.uk/blog/wp-content/uploads/2010/11/conversation.gif

Přenos zpráv

PROBLÉMY

1. Příjemce a odesílatel mají odlišné kódování

(výsledek: odesílatel něco „říká“ a příjemce něco jiného „slyší“)

⇒ nedorozumění)

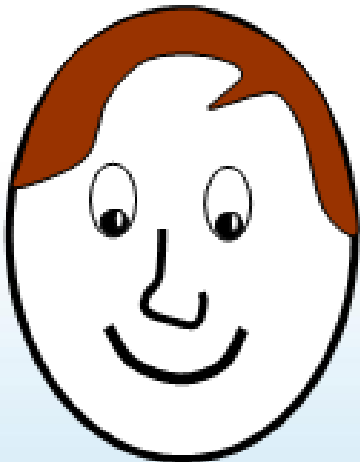
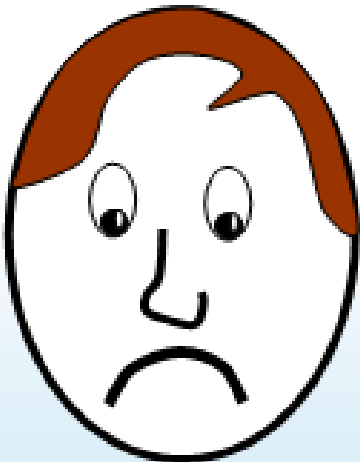
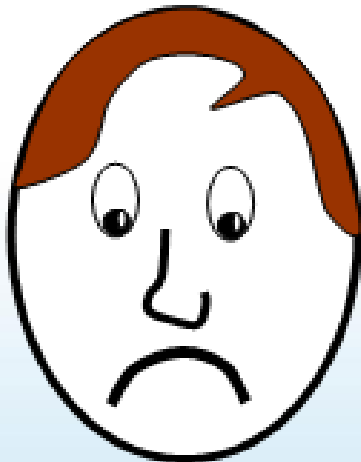
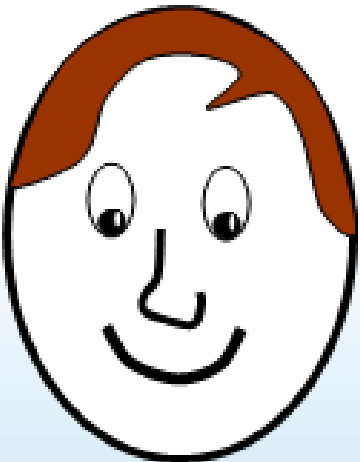
2. Neverbální projev (mimika, gesta atd.) a verbální projev se liší

(výsledek: příjemce neví, na kterou zprávu (verbální či neverbální) by měl reagovat)

⇒ (nejistota a nepochopení)

Přenos zpráv

			
Je mi dobře	Je mi špatně	Je mi dobře	Je mi špatně
Souhlasné sdělení		Nesouhlasné sdělení	

Congruent and Incongruent Messages (VASCONCELOS & CASER (2011): PPA II

Cvičení: Puzzle

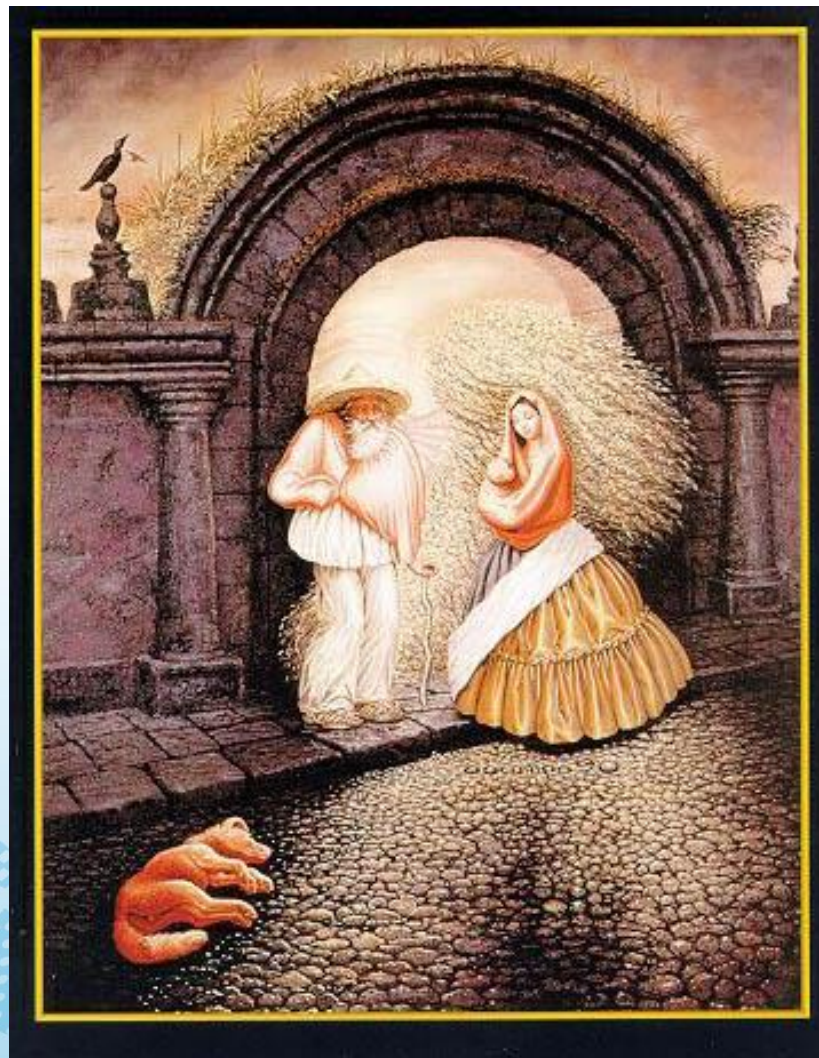

[//www.die-internetmarketer.de/images/puzzle3.jpg](http://www.die-internetmarketer.de/images/puzzle3.jpg)

Cvičení: Puzzle

www.puffun.com/illusions/general.phtml

Světy, reality, jazyky a vzájemné porozumění

→ *nejednoznačnost*

www.eyetricks.com/illusions.htm

Světy, reality, jazyky a vzájemné porozumění

→ *nejednoznačnost*

www.eyetricks.com/illusions.htm

Světy, reality, jazyky a vzájemné porozumění

→ *kontext*

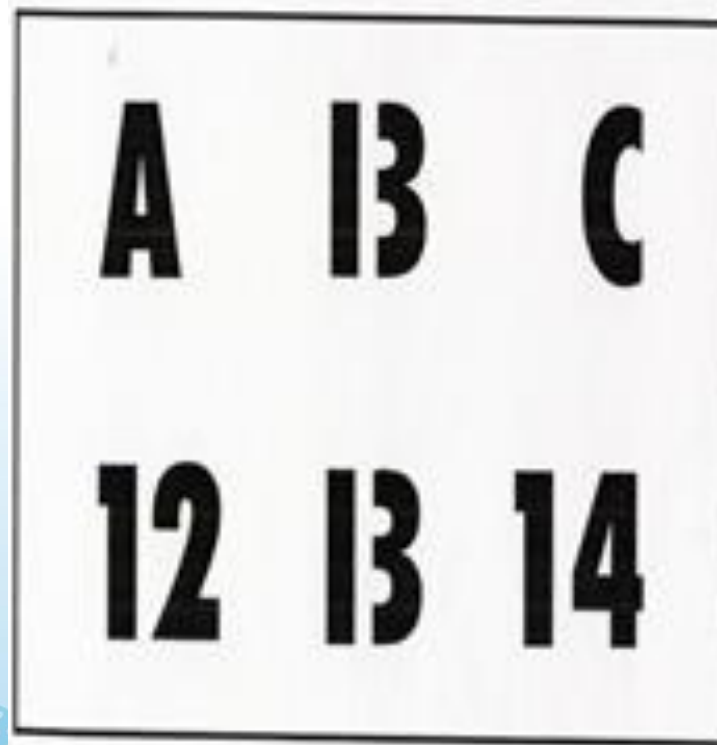

www.eyetricks.com/illusions.htm

Světy, reality, jazyky a vzájemné porozumění

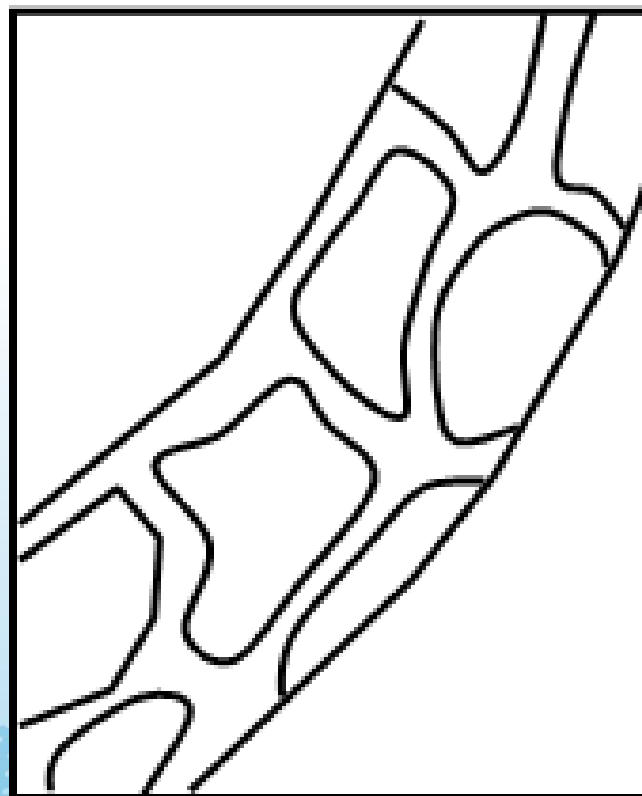
→ *kontext*

Světy, reality, jazyky a vzájemné porozumění

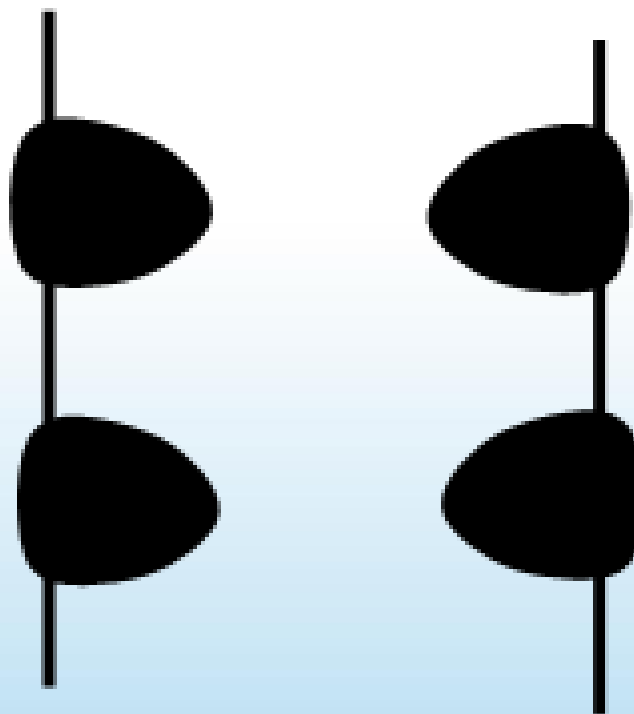
→ *Doplňující informace*

Světy, reality, jazyky a vzájemné porozumění

→ *Doplňující informace*

Cvičení: Brainstorming

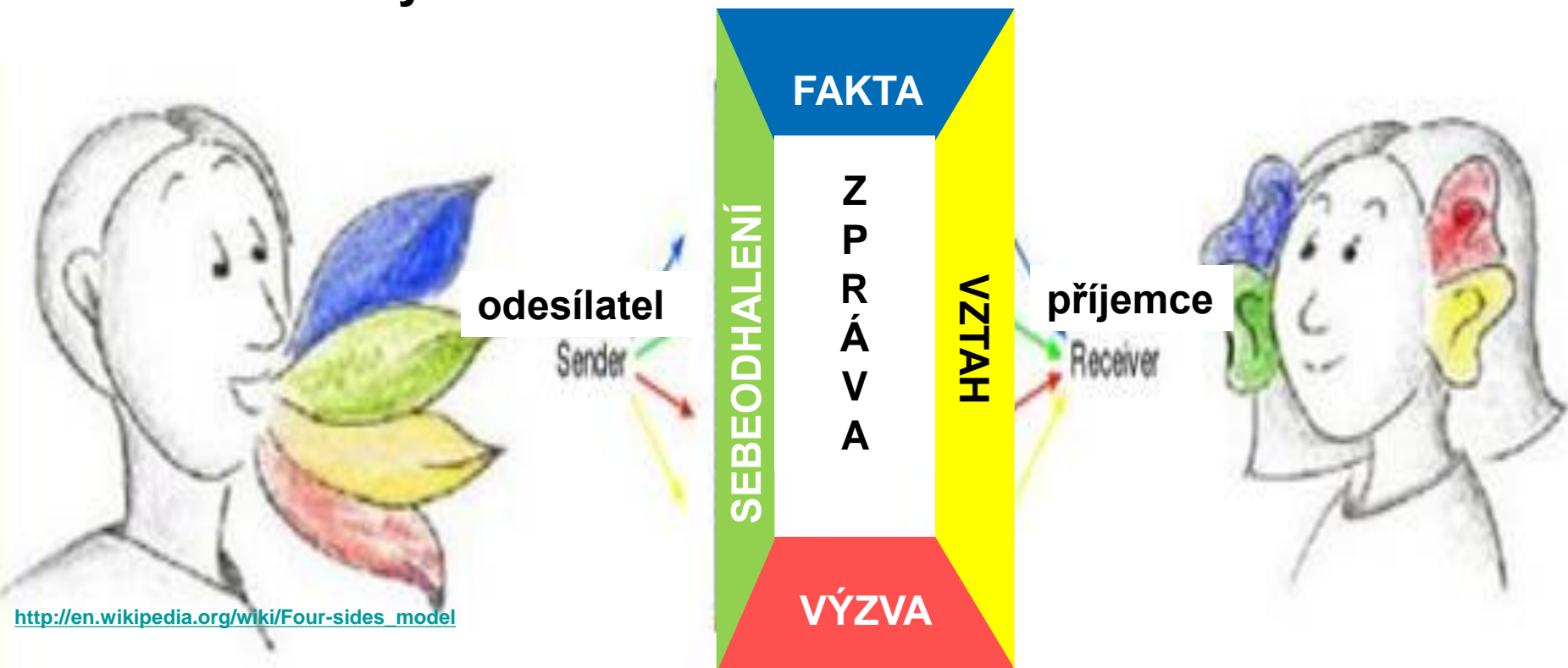
<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/07/Brainstorming.gif>

- participační procesy
- větší počet komunikujících stran
- zvláštní důraz na místní mobilitu

Výzvy v komunikaci?

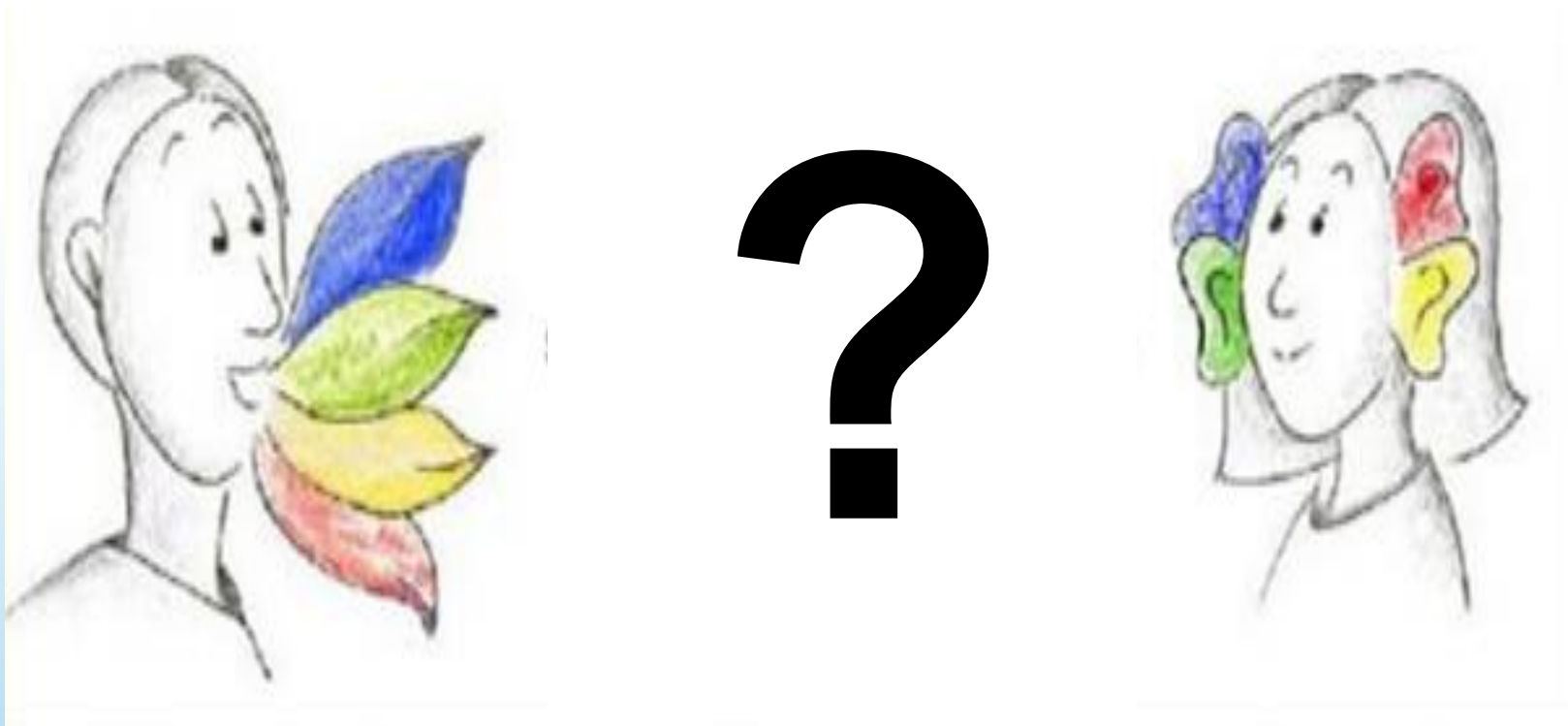
Světy, reality, jazyky a vzájemné porozumění

Model čtyř stran - autor Friedemann Schulz von Thun

Cvičení: čtyři ústa / čtyři uši

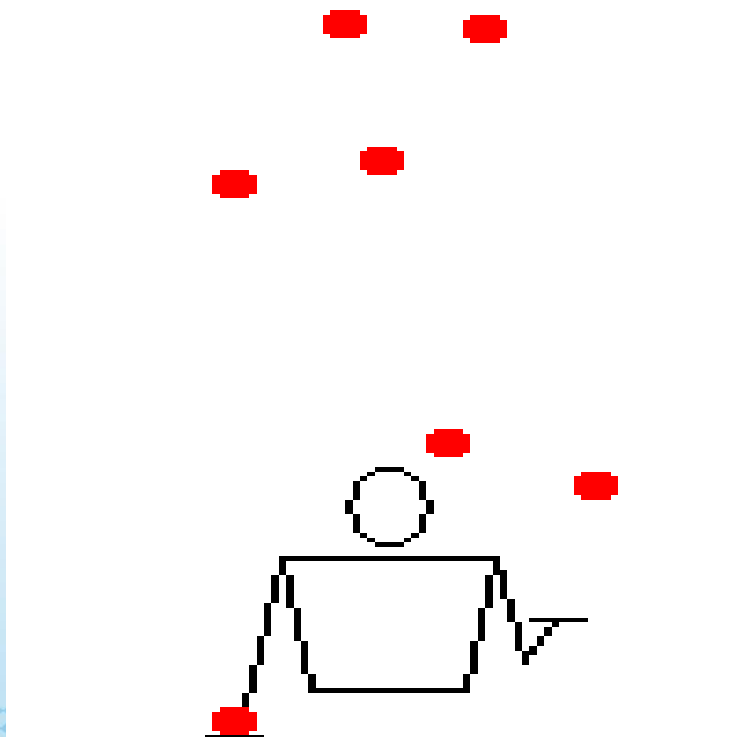
Oběd

www.receitaseculinaria.com/wp-content/bras.jpg

Cvičení: Žonglování...

http://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Malabarismo_con_7_pelotas.gif

Dialog partnerů a budování konsenzu

Analýza partnerů

Koho přizvat?

- Subjekty, na které rozhodnutí bude mít přímý či nepřímý vliv
- Subjekty, které by mohly rozhodnutí pozastavit později
- Nevyřazujte z komunikace partnery, kteří jsou v opozici!

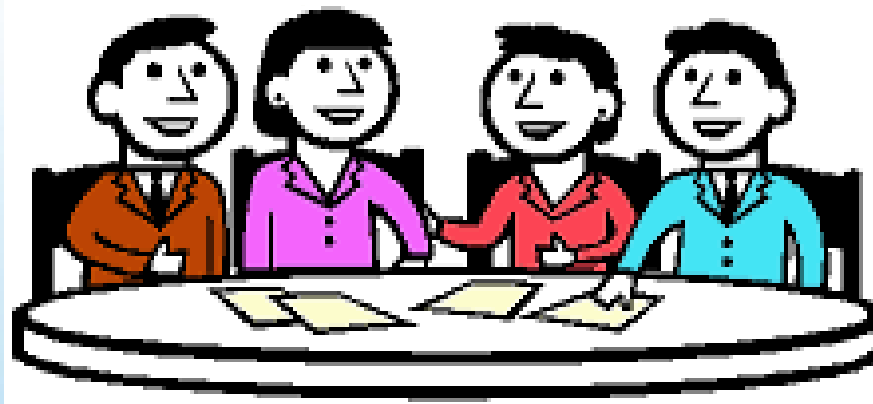
Dilema:

Pozvaní partneři ⇔ participující partneři

Dialog partnerů a budování konsenzu

Analýza partnerů

http://inyomonowater.org/wp-content/uploads/2011/09/Meeting_Cartoon.png

Dialog partnerů a budování konsenzu Analýza partnerů – nepoměr sil

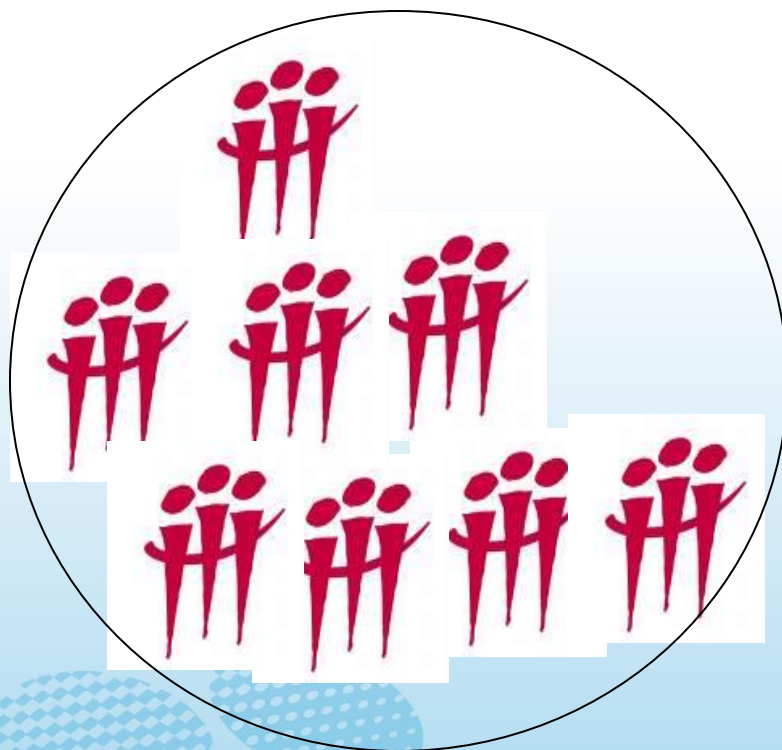

<http://img.fotocommunity.com/Portrait/Maenner/Cousins-a18185760.jpg>

Dialog partnerů a budování konsenzu

Analýza partnerů – velikost zastoupených skupin

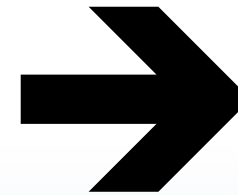

Dialog partnerů a budování konsenzu Analýza partnerů – reprezentace versus individualita

http://www.un.org/sg/img/bankimoon/ban_ki-moon_portrait.jpg

→ **Ban Ki-Moon**

Dialog partnerů a budování konsenzu Analýza partnerů – rozhodovací kompetence

http://3.bp.blogspot.com/_W-gsbn_2djA/SfdeoHTZtfl/AAAAAAAAAJs/yLt-AcCYxaE/s400/Arbitro001.jpg

Dialog partnerů a budování konsenzu

Analýza partnerů – dobrovolná či nedobrovolná účast

<http://www.mensch-hund-teamtraining.de/images/fotolia2420545xs.jpg>

Dialog partnerů a budování konsenzu Analýza partnerů – mobbing, politikaření a korupce

http://www.wired.com/images_blogs/dangerroom/images/2009/03/09/bribery.gif

Dialog partnerů a budování konsenzu

Analýza partnerů – metody

**Identifikace klíčových aktérů nebo zainteresovaných stran,
jejich zájmů
a dynamiky jejich vztahů prostřednictvím...**

... analýzy dat a informací

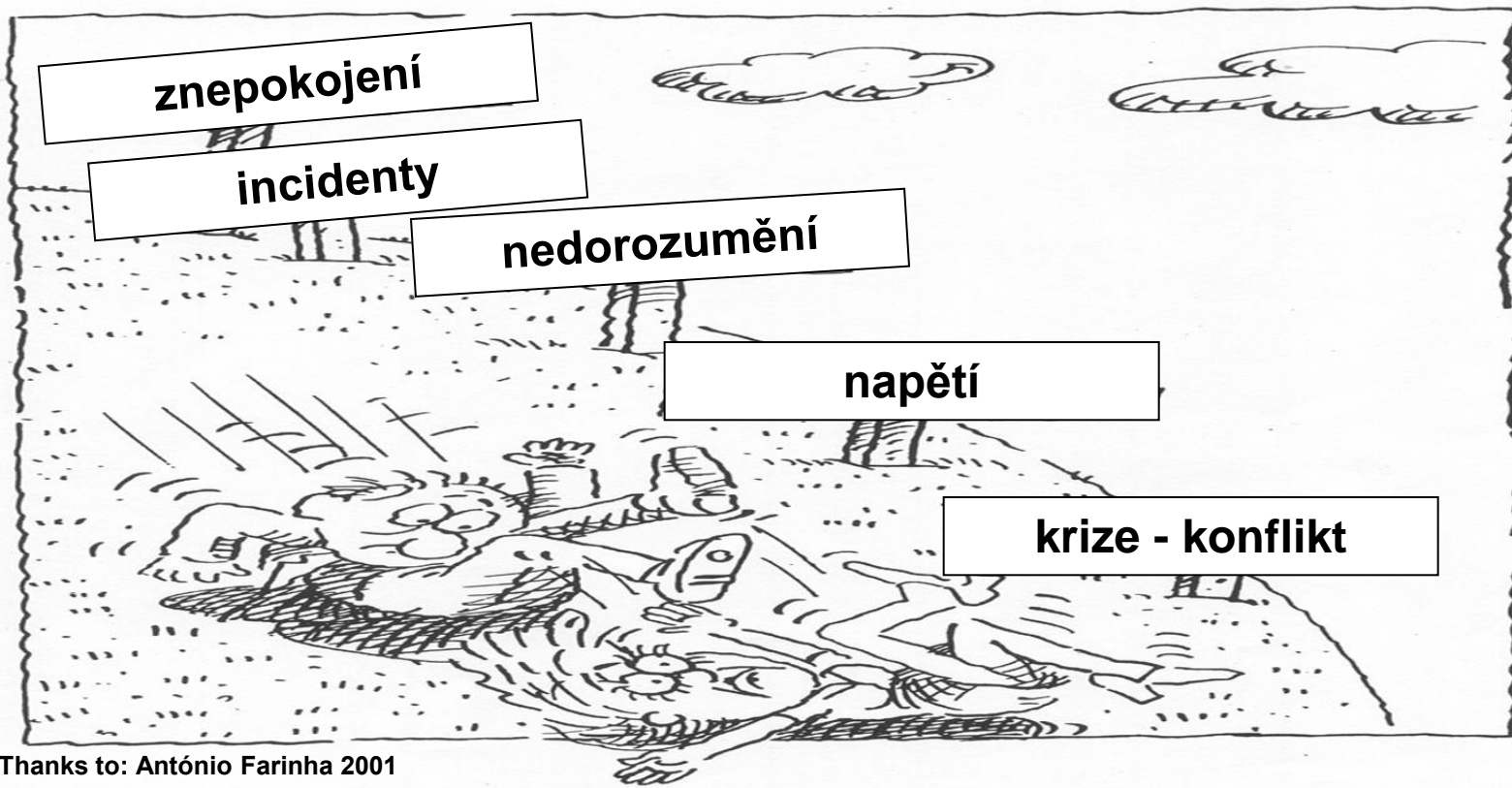
... rozhovorů se subjekty, které znáte

... mediální analýza (např. průzkum novinových článků)

... analýza konfliktů

Konflikt

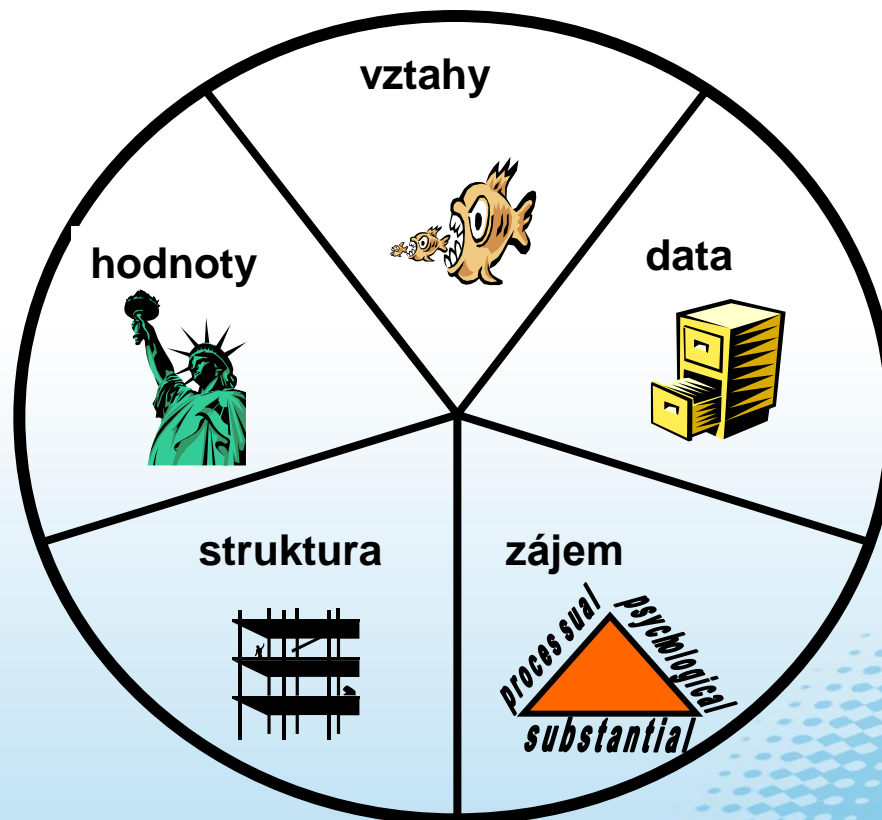

Thanks to: António Farinha 2001

Analýza konfliktu

Původ konfliktu

- **vztahy**
- **hodnoty**
- **data**
- **strukturální faktory**
- **zájmy**

Adapted from: MOORE, C. (1996): Mediation and Environmental Dispute Management.- Handouts.- published by GTZ & CDR.- Bonn

Cvičení: Data jako překážky v komunikaci

4.bp.blogspot.com/-KygkrG3Fh4U/TaPnPDxR_8I/AAAAAAAAAf0/bf1ddf3BsX4/s1600/barrier2.jpg

Analýza konfliktu – osobní vztahy

→ Konflikty, které vycházejí z osobních vztahů...

- vznikají v případě negativních emocí vůči jiné osobě nebo skupině (např. nedorozumění, předsudky, závist, nedostatek důvěry, agrese)
- jsou velmi časté
- jsou obtížně rozpoznatelné

Analýza konfliktu - hodnoty

→ **Konflikty, které vycházejí z hodnotových systémů ...**

- vznikají v případě rozdílných etických a morálních koncepcí jednotlivých stran (náboženství, politický postoj atd.)

Tyto konflikty charakterizuje...

- přesvědčení o vlastních hodnotách a nedostatek uznání, případně až pohrdání hodnotami těch druhých
- nedostatek tolerance
- smysl pro poslání

Analýza konfliktů - data

→ **Všechny zainteresované strany sice mají data, ale ...**

- každá strana má k diskutované problematice jiná data
- některé strany mají konkrétní data / informace a některé mají jiné
- strany spolu nesouhlasí, pokud jde o hodnotu dat a o správnou interpretaci (jak byla data shromážděna, kdo je vyprodukoval, atd.)

Analýza konfliktů – strukturální faktory

→ **Strukturální problémy jsou z hlediska facilitátora i stran vnější; např.:**

- existující hierarchické struktury
- dostupné lidské zdroje
- načasování, termíny
- prostorová vzdálenost
- finance a přidělené rozpočty

Analýza konfliktů - zájmy

→ **Zájmy a potřeby stran mohou být...**

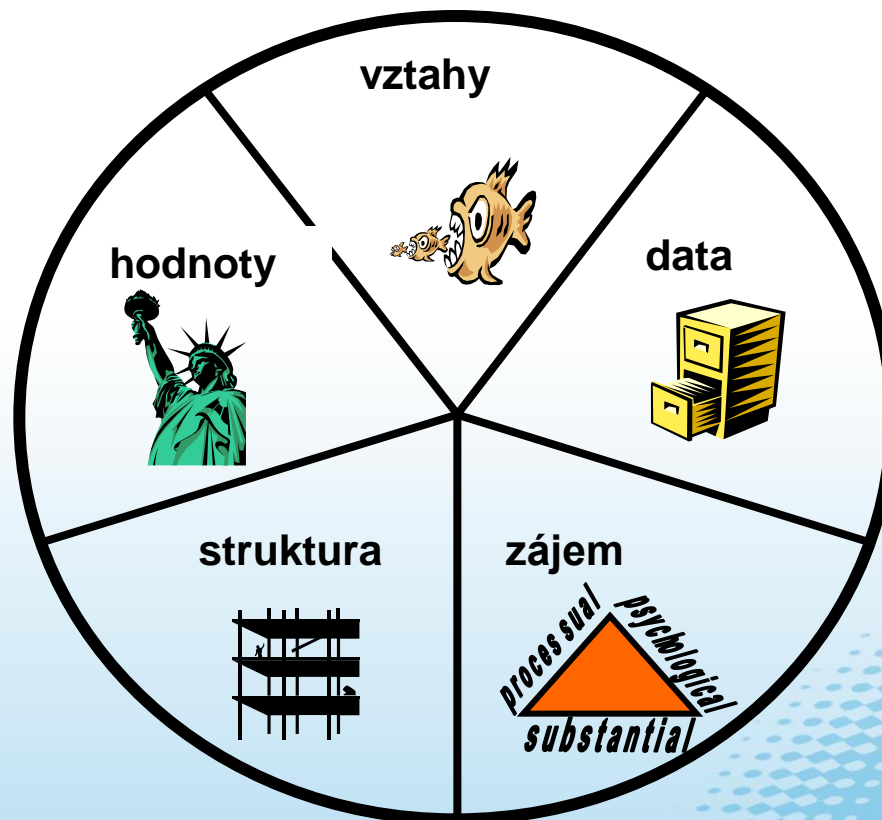
- postupové (Jak problém vyřešit?)
- psychologické (Jak spolupracovat?)
- zásadní (A co zdroje, řešení, obsah?)

... a ve všech těchto kategoriích: společné, neslučitelné nebo výlučné!

Analýza konfliktů

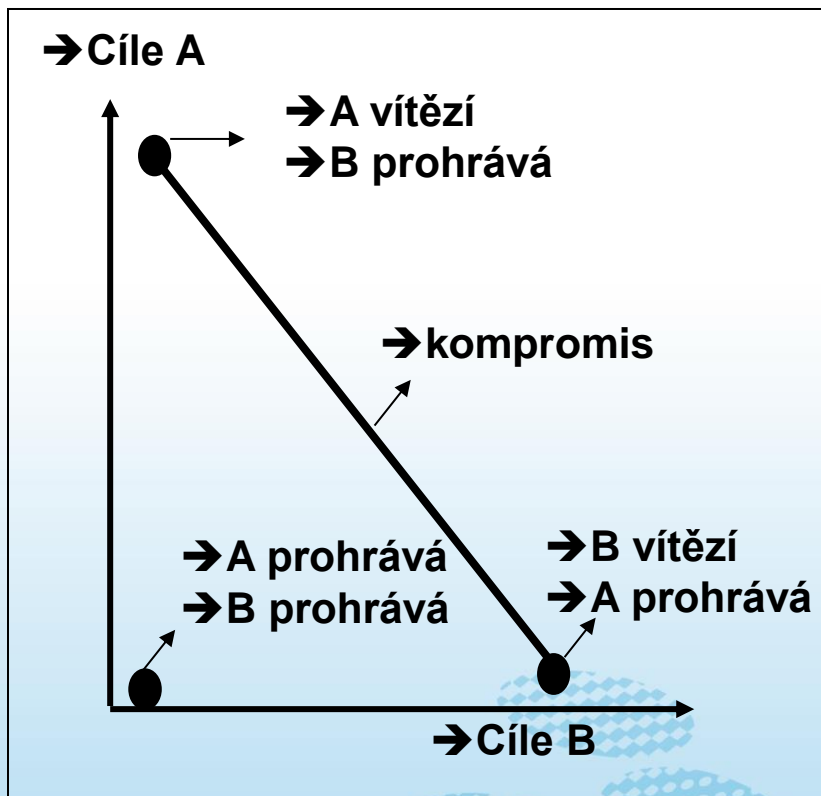
Původ konfliktu

- Vztahy
- Hodnoty
- Data
- Strukturální faktory
- Zájmy

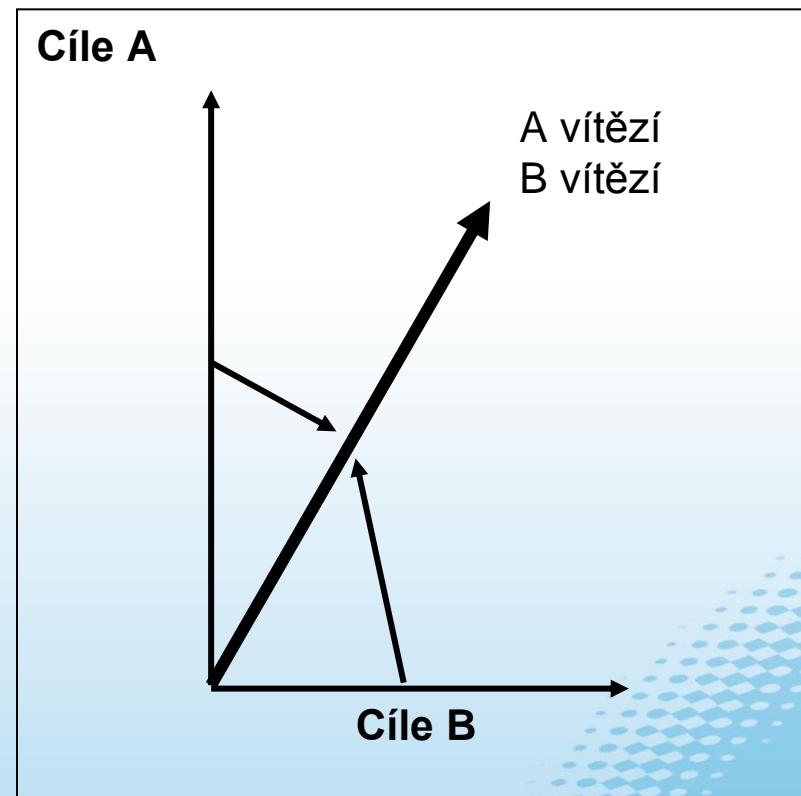

Základní strategie pro řešení konfliktů

Poziční vyjednávání a vyjednávání vycházející ze zájmu

POZIČNÍ VYJEDNÁVÁNÍ

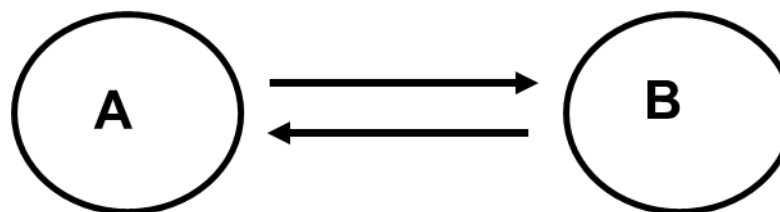
VYJEDNÁVÁNÍ VYCHÁZEJÍCÍ ZE ZÁJMU

Základní strategie pro řešení konfliktů

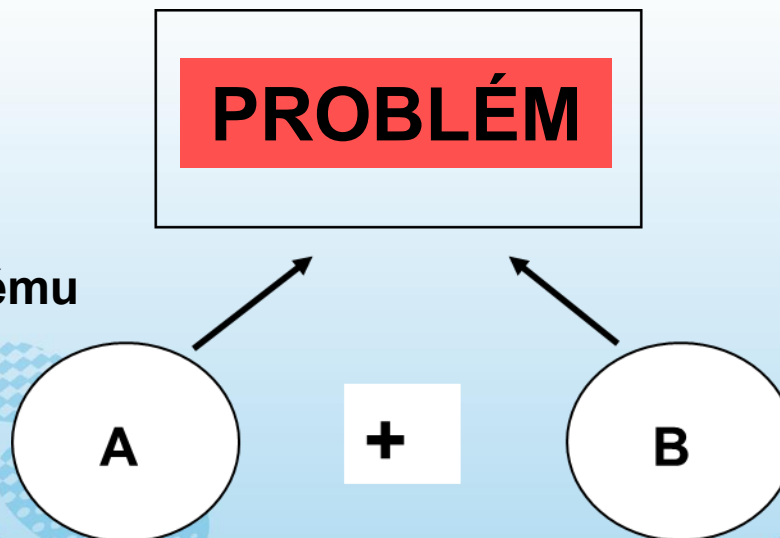
Dynamika pozičního vyjednávání a vyjednávání vycházejícího ze zájmu

Od: A versus B

směrem k...

A + B
proti společnému problému

Způsoby vedení konfliktů

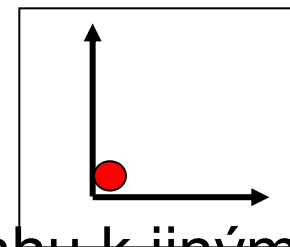

Způsoby vedení konfliktu

Vyhýbání se

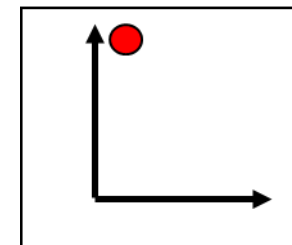

- V případě, že diskutovaný problém je ve vztahu k jiným, důležitějším problémům zanedbatelný.
- V případě, že není možná ani dohoda, ani nějaký způsob řešení konfliktu.
- V případě, že jeden z účastníků má ve vztahu k ostatním menší vliv/moc.
- V případě, že možné škody způsobené konfrontací jsou větší než přínosy případného řešení.

Způsoby vedení konfliktu

Přizpůsobení se

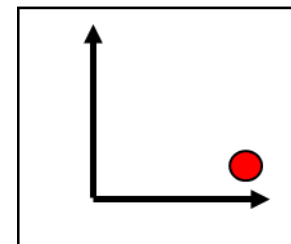

- Pokud řešení jednoho z účastníků je stoprocentně lepší
- Pokud význam diskutovaných problémů je mnohem menší než vztahy s ostatními stranami
- Pokud dlouhodobé soupeření může narušit vztahy s ostatními stranami a v důsledku toho bude konflikt eskalovat, případně dojde k úplné destrukci vztahu

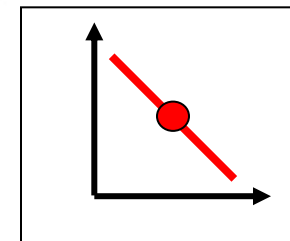

Způsoby vedení konfliktu

Soupeření

- Pokud je rychlá akce rozhodující a má zásadní význam
- Pokud problém / rozhodnutí je důležité, a současně musí být realizován nějakým nepopulárním způsobem
- Pokud potřeby jiných účastníků nejsou důležité

Způsoby vedení konfliktu

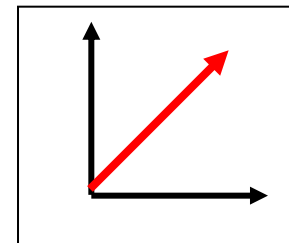
Kompromis

- Pokud vyřešení konfliktu nestojí za čas a energii, které by byli nutné ke spolupráci
- Pokud rychlá a včasná dohoda je akceptovatelná
- Pokud není možná spolupráce a konflikt nelze vyřešit jiným způsobem

Způsoby vedení konfliktu

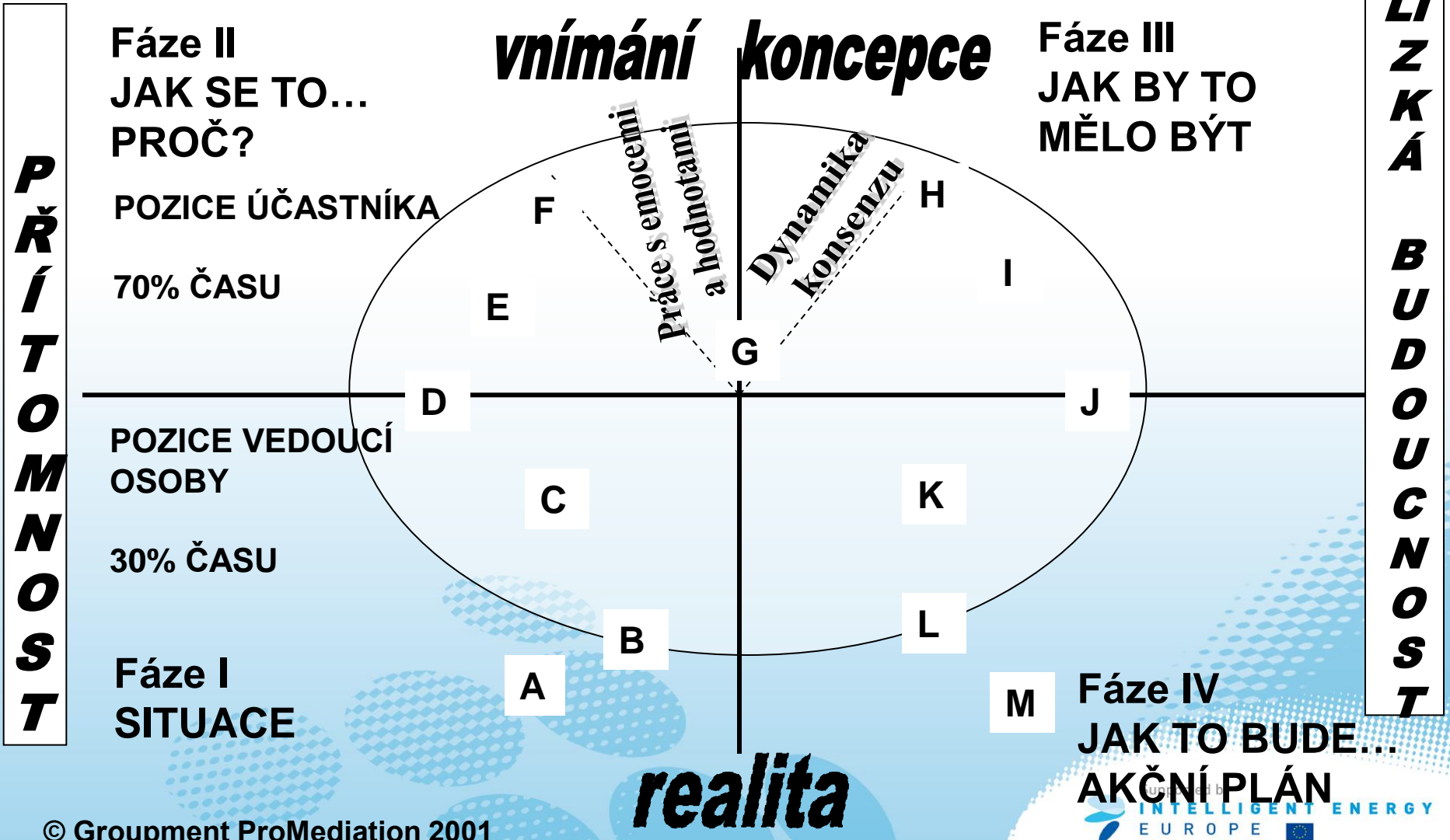
Spolupráce

- Pokud zájmy jednotlivých stran jsou pro konečnou dohodu obzvlášť významné
- Pokud žádná ze stran nenašla vhodné řešení, důkladná analýza může nabídnout nové možnosti
- Pokud je třeba nalézt „globální řešení“, která omezí vznik negativních pocitů

Mediační proces - (Kruh podle Fiutaka)

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka

Fáze I – Situace – Pozice mediátora: Vedení

A. Příprava mediátora před „výkopem“

1. Investujte do efektivní analýzy zúčastněných stran
2. Kontaktujte zvláště každou ze stran
3. Vysvětlete mediační proces
4. Shromážděte a analyzujte základní informace
5. Zvolte strategii pro vedení mediace a navrhnete předběžný plán

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka

Fáze I – Situace – Pozice mediátora: Vedení

B. Začátek mediačních sezení

1. Připravte místo
2. Nechte jednotlivé strany, aby se představily
3. Vysvětlete mediační proces a jeho charakteristické znaky
4. Stanovte základní pravidla a pravidla chování (nepovinné)
5. Budujte důvěru a odhodlání

C. Definování problémů a stanovení programu

1. Definujte tematické oblasti a diskuzní témata
2. Stanovte vhodné postupy pro zvládání konfliktu, nastavte program

Upraveno podle: ©Groupment pro Mediation: “La Roue Fiutak” and CDR Associates: “ Stages of Mediation”

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka

Fáze II – Jak se to... a proč – Pozice mediátora: Účast

D. Od pozice vedoucího k pozici účastníka

E. Zpracujte, jak to vidí jednotlivé strany – na základě zájmů a potřeb

1. Začněte s fakty a údaji a definujte zájmy a potřeby
2. Pomozte účastníkům identifikovat jejich skryté i zjevné zájmy
3. Analyzujte problémy, zájmy i potřeby
4. Umožněte jednotlivým stranám dozvědět se co nejvíc o potřebách a zájmech těch druhých

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka Fáze II – Jak se to... a proč – Pozice mediátora: Účast

F./G. Práce s emocemi a hodnotami

1. Pomozte účastníkům identifikovat jejich pocity, emoce, hodnoty a přesvědčení
2. Povzbudte účastníky, aby své pocity, emoce, hodnoty a přesvědčení dali najevo
3. Při emocionálních reakcích buďte s nimi
4. Prozkoumejte závazky, význam a vliv
5. Hledejte nadřazené hodnoty, zdůrazněte širší společné cíle
6. Podporujte změnu postojů vůči tzv. nezvratným stavům

Upraveno podle: ©Groupment pro Mediation: “La Roue Fiutak” and CDR Associates: “ Stages of Mediation”

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka

Fáze III – Jak by to mělo být... – Pozice mediátora: Účast

H. Zahájení dynamiky konsenzu

1. Jasně se postavte za vzájemné porozumění
2. Nechte jednotlivé strany vypracovat postupy pro budování konsenzu
3. Vytvořte mezi účastníky povědomí o nutnosti mít alternativy
4. Rozhodněte o možných postupech urovnání konfliktu

I. Vypracování alternativ pro urovnání konfliktu

1. Pomozte účastníkům vypracovat možné alternativy
2. Podporujte rozvoj inovativních a kreativních možností

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka

Fáze III – Jak by to mělo být... – Pozice mediátora: Účast

J. Vyhodnocení alternativ

Výběr možností pro urovnání konfliktu

1. Zrevidujte zájmy jednotlivých stran
2. Použijte buď poziční vyjednávání, nebo vyjednávání podle zájmů
3. Posuďte, jak dostupné alternativy vyhovují těmto zájmům
4. Vypracujte, zhodnoťte a zvolte proveditelné alternativy pro urovnání
5. Snažte se snížit odhodlání bránit určitou pozici nebo jedinou alternativu

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka

Fáze IV – Jak to bude...– Pozice mediátora: Vedení

K. Závěrečné vyjednávání: Pomozte dojít k dohodě prostřednictvím ...

1. postupného sblížování postojů
2. závěrečných kroků k urovnání
3. vyvinutí konsenzuálního vzorce
4. zavedením procesních prostředků, které vedou k dosažení základní dohody
5. jiných vhodných rozhodovacích procesů

Adapted from: ©Groupment pro Mediation: “La Roue Fiutak” and CDR Associates: “ Stages of Mediation”

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka Fáze IV – Jak to bude...– Pozice mediátora: Vedení

L. Formální urovnání

1. Pomozte účastníkům vypracovat konečnou dohodu
2. Určete termíny realizace, monitorování i evaluace
3. Dejte urovnání formální podobu

Mediační proces – Kruh podle Fiutaka

Fáze IV – Jak to bude...– Pozice mediátora: Vedení

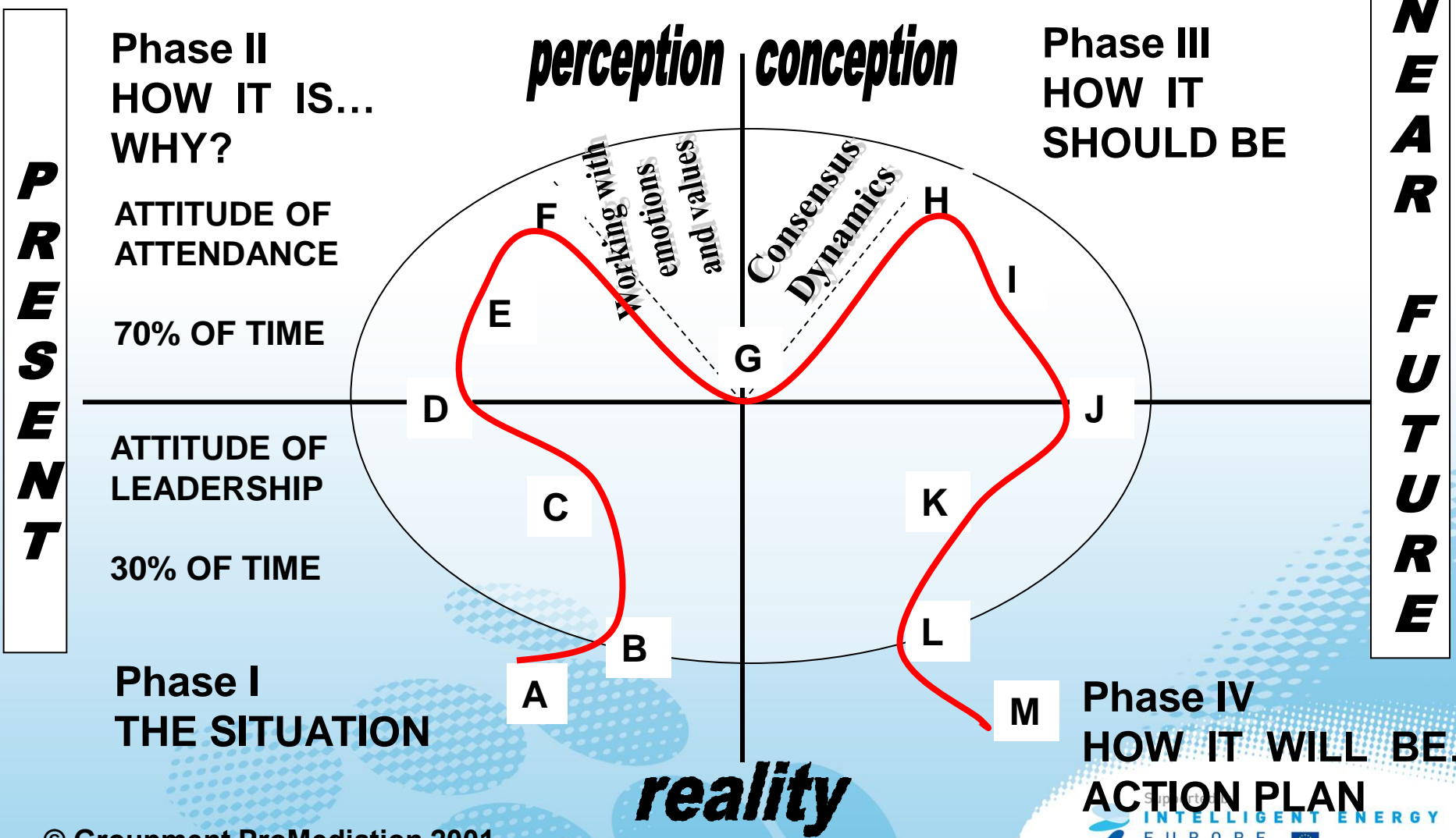
Po ukončení konfliktu...

M. Odstupte od mediačního procesu

1. Zhodnoťte proces z hlediska výsledků
2. Zhodnoťte váš vlastní výkon z hlediska výsledků
3. Přemýšlejte a analyzujte
4. Hledejte intervenci a/nebo supervizi
5. Zůstaňte aktuální a investujte do dalšího vzdělávání (navštěvujte kurzy, školení a konference, čtěte, hovořte s kolegy, atd.)

Mediační proces - (Kruh podle Fiutaka)

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV) Průřezové komunikační problémy (PKP) v POV

- Účastníci se spojí do pracovních skupin podle toho, jaký komunikační problém převažuje v jejich POV (idea)
- Každá pracovní skupina vypracuje identifikační a alternativní strategie, jak během procesu navrhování POV překonat zvolený komunikační problém
- Samozřejmě, že všechny PKP jsou vzájemně propojeny a poměrně často v jednotlivých projektech narazíte na více než jeden
- Účastníci budou muset přemýšlet o svém projektu a zvolit dilema/výzvu, která nejlépe odpovídá očekávaným komunikačním problémům a úskalím

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV) Průřezové komunikační problémy (PKP)

- PKK 1 – Jazykové/vědomostní dilema
- PKK 2 – Silná hierarchie a nerovnováha moci
- PKK 3 – Externí versus interní mediace
- PKK 4 – Velký objem složitých dat
- PKK 5 – Náročné problémy
- PKK 6 – Úplatky a korupce

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV) Průřezové komunikační problémy (PKP)

PKK 1 – Jazykové/vědomostní dilema

- ⇒ Je třeba zvládnout rozmanitá profesní, vzdělávací či kulturní pozadí zúčastněných stran nebo cílových skupin (např. imigranti / rezidenti; právníci / inženýři; taxikáři / cyklisti; muži / ženy)
- ⇒ Má-li být participace efektivní, musíme oslovit skupiny různých jazyků a vzdělání

”Jazyk” = jakýkoliv systém znaků (slova, mimika, gesta, oděv atd.) pro kódování a dekódování informací

”Znalosti” = seznámení se s něčím nebo s někým (teoretické nebo praktické chápání subjektu, ovládnutí dovednosti nebo znalosti)

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV) Průřezové komunikační problémy (PKP)

PKK 2 – Silná hierarchie a nerovnováha moci

Participace =

zástupci vlády / obcí, podnikoví odborníci a představitelé občanské společnosti (organizací) se setkávají, aby hledali řešení pro konkrétní situaci, která se týká a ovlivňuje všechny zúčastněné.

⇒ Nerovnováha moci + dynamika moci mezi stranami sporu.

Systemy víry, osobnost, sebeúcta:

Pohlaví, rasa/etnikum, náboženství:

Politická a ekonomická moc, příjmy, majetek:

Vzdělání a vědomosti:

Síla, fyzické a/nebo citové zneužívání:

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV) Průřezové komunikační problémy (PKP)

PKK 3 – Externí versus interní mediace

Facilitátor/Mediátor = neutrální + nestranný třetí účastník

Ale co když mediátor není, nebo se zdá, že není neutrální?

Interní facilitátor =

- normálně ho platí sponzor/garant + v případě silného tlaku z vyšších míst
- často člen hierarchie podniku nebo veřejné služby
- někdy má na tématech k diskusi osobní zájem

⇒ Velký problém přesvědčit podezřívější účastníky

,že má opravdový zájem na společném budování konsenzu a nesnaží se je podvést.

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV) Průřezové komunikační problémy (PKP)

PKK 4 – Velký objem složitých dat

- vyžaduje čas a specifickou přípravu
- je častou příčinou diskuzí a konfliktů
- všichni účastníci musí mít přístup k datům
- před jakýmkoliv rozhodnutím je zcela zásadní provést sběr dat a evaluaci

Komunikační strategie pro zvládnutí velkého objemu dat:

Paradigma „hledat“:

Nechat účastníky, aby se ptali, na co chtějí

Paradigma „ukázat“:

Dát veškeré informace k dispozici a nechat účastníky, aby je zkoumali

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV) Průřezové komunikační problémy (PKP)

PKK 5 – Náročné problémy

Náročné problémy:

- Obtížně řešitelné nebo neřešitelné
- Požadavky jsou nekompletní, protichůdné nebo neustále se měnící
- Často obtížně rozpoznatelné

Složitá vzájemná provázanost

⇒ Snaha vyřešit jeden aspekt náročného problému může odhalit nebo vytvořit další problémy

Úvod do Projektů osobnostního výcviku (POV)

Průřezové komunikační problémy (PKP)

PKK 6 – Úplatky a korupce

Rozšířený fenomén v mnoha oblastech veřejného života ve většině evropských států

Projevy a důsledky se obtížně systematizují a dokazují

Otevřená kriminalita:

- Pašerácké sítě a skupiny organizovaného zločinu problém zhoršují

Skrytá kriminalita

- Šedá ekonomika + absence efektivní kontroly
- Nedostatek politické shody
- Netransparentní systémy rozdělování finančních zdrojů
- Politika „za zavřenými dveřmi“ + rozhodování shora dolů.

Čas na kávu

<http://www.spiegel.de/img/0,1020,57304,00.jpg>

Možné Projekty osobnostního výcviku – nápady a návrhy

<http://www.bwv-altdorf.de/pics/Gluehbirne.jpg>

Ukončení 1. dne

- **Shrnutí 1. dne + feedback**
- **Aktualizace seznamu POV**
- **Dotazy? ⇒ soupis otevřených dotazů**
- **Co dělat do zítřka?**

Příjemný večer a na shledanou zítra

www.spassfieber.de/bilder/eisbaer-schlaeft.html

Dobré ráno, začínáme!

www.russlandjournal.de/entertainment/tv/wildes-russland-doku/

Cvičení: Jen jedno slovo

www.kleinezeitung.at/allgemein/akademie/index.do

Otevřené dotazy?

www.wir4dw.at/?p=2860

Komunikační problémy v POV + Matrix – Část I

- Definice pracovních skupin
→ kritérium: projekty, které se týkají stejného komunikačního problému (PKP)
- max 6 účastníků na skupinu
- K jednomu PKP může být více skupin
- Začátek vypracování projektu -Matrix of Module 8

Komunikační problémy v POV

Prezentace projektů – podle PKK-skupin + strukturovaná zpětná vazba

www.reviewproof.com/15.html

Komunikační problémy v POV + Matrix – Část II

Analýza komentářů – přemýšlení o návrzích POV

www.seoline-blog.de

Včerejší brainstorming – volba projektu

Možná složitá situace / konflikt ...

...který vyžaduje strategii společného rozhodování...

...zapojení velkého množství...

...jednotlivců i institucí

Určování priorit a rozhodnutí

Ted' je řada na tobě!! – navrhni postup

→ Očekávaný výsledek:

- strategie pro participační proces + harmonogram

→ Časový rámec pro participační proces:

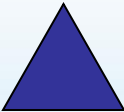
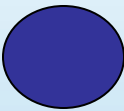

- 12 měsíců

→ Partneři, kteří by se měli zapojit

- zástupci (všech) subjektů a jednotlivci, kteří mají nějaký podíl
- Kdo jsou přímo zapojení partneři (skupiny)?
- zapojte i širší veřejnost (kdo je vaše „širší veřejnost“?)

Procesní prvky (příklady)

	veřejnost	Každý se může přidat – žádné omezení pro účast
	mezioborové setkání	Setkání s různými skupinami účastníků
	setkání skupiny	setkání se členy pouze jedné skupiny účastníků
	kulatý stůl	odborníci odpovídají na otázky účastníků
	panel	uzavřené tematické setkání odborníků
e	internetové aktivity	(e-PARTICIPACE) DEFINUJ!!

Prezentace a diskuze o výsledcích

Oběd

www.explorer-hotel.com/montafon

Stupně participace

Pasivní

Účastníci jsou informováni o tom, co se děje a bude dít

Informativní

Účastníci mají možnost se ptát; dotazy jsou zodpovězeny

Konzultační

Účastníci jsou vyzváni, aby hovořili o svých perspektivách a nápadech

→ (ICPL, 1998a, modificado de Pretty, 1994 in Trigo 2003)

Participation Levels

Funkční

Účastníci pracují ve skupinách a snaží se přispět k rozhodování

Interaktivní

Účastníci spolupracují na společné analýze, aby mohli navrhnout řešení problému (konkrétní aktivity)

Mobilizující

Účastníci se angažují na společném rozhodování, nezávisle na vnějších institucích

→ (ICPL, 1998a, modificado de Pretty, 1994 in Trigo 2003)

Kdy co využít?

- Různé stupně participace
odpovídají různým **úrovním projektů**
- Různé stupně participace
odpovídají různým **úrovním interakce**

Koho zapojit?

- Sponzor/garant (např. veřejná správa, nevládní organizace, univerzitní oddělení atd.)
- Mediátoři /facilitátoři (tým)
- Institucionální partneři
- Individuální partneři (každý, kdo má zájem na výsledku)

→ Fonte: Lawrence Susskind, Sarah McKeamen, Jenniffer Thomas-Larmer, 1999. *The Consensus Building Handbook*

Časté dotazy:

- Jak dlouho to bude trvat?
- Kolik setkání je v plánu?
- Jaký je časový plán setkání?
- Jak dlouho budou setkání trvat?
- Kde?
- Kolik to bude stát?

→ Fonte: Lawrence Susskind, Sarah McKeamen, Jenniffer Thomas-Larmer, 1999. *The Consensus Building Handbook*

→ PŘED AKCÍ

- Recepce
- Přípravy
- Zahájení

AKCE (např.: WORKSHOP)

- ✦ Generování nápadů (2x2)
- ✦ Prezentace (2x2)

- ✦ Shromáždění shodných nápadů
- ✦ Volba priorit
- ✦ Vypracování návrhů (4-5)
(překážky, jak, kdo)
- ✦ Vizualizace výsledků
- ✦ Plenární prezentace
- ✦ Hodnocení procesu

→ PO AKCI

- Zpráva

Příprava akcí

- Tým mediátorů
  - ⇒ návrh procesu
  - ⇒ program
  - ⇒ logistika a provozní vybavení
  - ⇒ vypracování zprávy

- Místní organizátoři
  - ⇒ pozvánky a propagace
  - ⇒ místo konání
  - ⇒ příprava kávy a občerstvení
  - ⇒ obecné vybavení a materiál
  - ⇒ příjem a registrace účastníků
  - ⇒ distribuce zprávy

Skupiny: SLOŽENÍ

- Předem určené: **homogenní skupiny** (aktéři)
- Předem určené: **smíšené skupiny** (aktéři)
- Volba: **skutečný zájem účastníka**
- **Náhodné rozdělení**

Složení: Homogenní skupiny aktérů (předem určené)

- > Stejně vize a perspektivy
- > Podobné problémy, zájmy a potřeby
- > Společný jazyk
- > Silné hierarchie a konkurence
- > Specifická řešení

Složení:

Smíšené skupiny aktérů (předem určené)

- > Odlišné vize a perspektivy
- > Odlišné problémy, perspektivy a potřeby
- > Nejistá hierarchie
- > Otevřený dialog?
- > Méně specifická řešení

Složení: Skutečný zájem (volba)

- > Shodné nebo odlišné vize a perspektivy, jazyk, problémy, zájmy a potřeby
- > Existující technické znalosti
- > Zapojení podle zájmu $\Rightarrow$ oddanost procesu
- > Specifická, realizovatelná řešení
- > Vyváženost účastníků (počet na skupinu)?

Složení: Náhodné rozdělení

- > Shodné nebo odlišné vize a perspektivy, jazyk, problémy, zájmy a potřeby
- > Existující či neexistující technické znalosti
- > (Des) motivační vyváženost
- > Případné kreativnější řešení
- > Vyváženost účastníků (počet na skupinu)

Skupiny: VELIKOST

- Individuální reflexe (1 člen na skupinu)
- Skupinová práce: páry (2 členové na skupinu)
- Skupinová práce (3 členové na skupinu)
- Skupinová práce (4-6 členů na skupinu)
- Skupinová práce (6-10 členů na skupinu)
- Skupinová práce (> 10 členů na skupinu)

Velikost

Jednotlivec : 1 účastník na skupinu

- Každý přemýšlí a přispívá
- Žádná interakce
- Nutnost sdílet výsledky (např. brainstorming)

Velikost

Páry: 2 účastníci na skupinu

Cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Všichni účastníci přemýšlejí a interaktivně přispívají • Skupinová práce umožňuje „prolomit ledy“ • Intenzivní interakce umožňuje generovat nápady • Nutnost sdílet výsledky (např. prezentace konsenzuálních výsledků)
Složky	Mediátor je zodpovědný za vedení procesu, objasnění a time management

Velikost

Skupinová práce: 3 účastníci na skupinu

- „1 vládne, 1 naslouchá, 1 spí“
- Žádná efektivní interakce
- Nutnost sdílet výsledky (např. prezentace konsenzuálních výsledků)

Velikost

Skupinová práce: 4-6 účastníků na skupinu

Cíl	<ul style="list-style-type: none"> • Skupiny pracují samostatně • Efektivní, kreativní interakce • Nutnost sdílet výsledky (např. plenární schůze)
Složky	<ul style="list-style-type: none"> • Mediátor je zodpovědný za vedení procesu a time management • Pracovní listy

Velikost

Skupinová práce: 6-10 účastníků na skupinu

Cíl	<ul style="list-style-type: none"> • strukturovaný brainstorming a diskuze • Volná interakce NEfunguje • Nutnost sdílet výsledky (např. plenární schůze) jen v případě paralelních pracovních skupin
Složky	<ul style="list-style-type: none"> • Mediátor a zpravodaj • Strukturovaná metodika

Velikost

Pracovní skupina : >10 účastníků na skupinu

- Rozdělení do menších skupin
- Další metodiky pro větší skupiny (kulatý stůl, open space atd.)
- Na plenárních schůzích: není možná efektivní diskuze

→ PRE-EVENT

→ Reception

→ Preliminaries

→ Opening

→ POS-EVENT

→ Report

EVENT (e.g.: WORKSHOP)

➤ **Idea-Generation (2x2)**

➤ **Presentation (2x2)**

➤ **Aggregation of equal ideas**

➤ **Prioritization**

➤ **Elaboration of proposals (4-5)**

(obstacles, how, who)

➤ **Visualization of results**

➤ **Presentation Plenary**

➤ **Process Evaluation**

Příjem / Přípravné kroky

Zahájení

Velikost Páry: 2 účastníci ve skupině

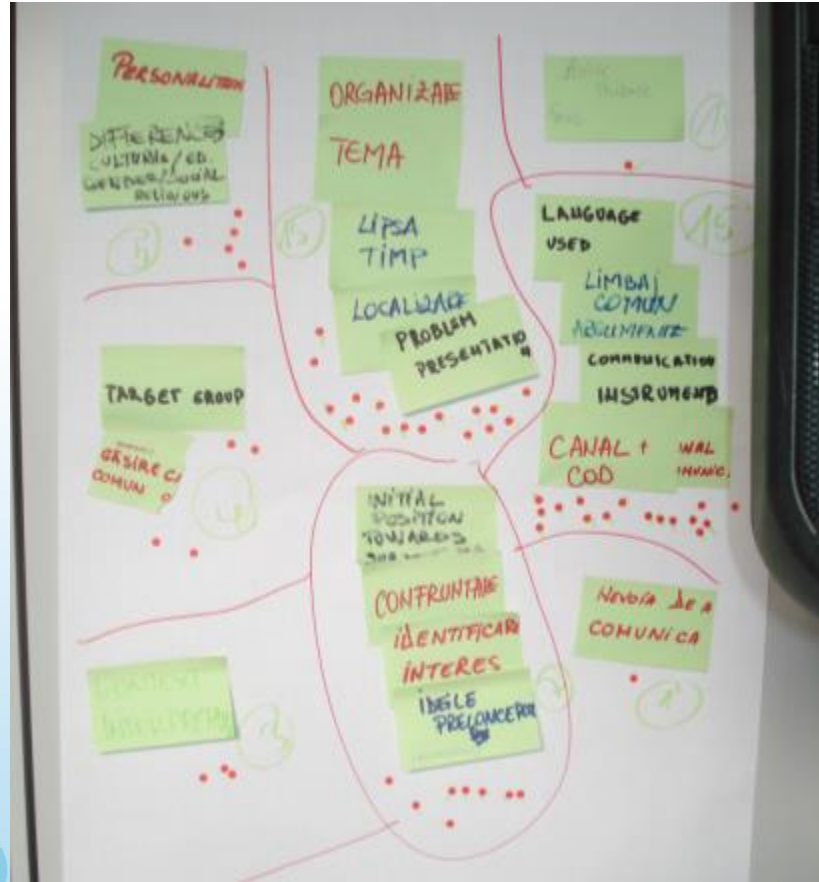

Generování nápadů

Volba priorit

Velikost Skupinová práce: 3 účastníci na skupinu

Velikost Skupinová práce: 4-6 účastníků na skupinu

Velikost

Skupinová práce: 6-10 účastníků na skupinu

Ukončení

Ukončení

Ted' je řada na vás!! – Naplánujte veřejné fórum

Očekávaný výsledek:

Podrobný návrh...

... jednoho z vašich plánovaných veřejných fór

- Určete intenzitu a cílovou skupinu
- Navrhněte čtyřhodinový program (4:00 – 18:00)
- Definujte metodologické prvky a jejich realizaci
- Definujte nezbytnou logistiku

Čas na kávu

www.spahettigazetti.com/011/02

Prezentace a diskuze o výsledcích

Vypracování návrhu POV + Matrix Část III

Řízená reflexe... + ...příprava prezentace

www.seoline-blog.de

Prezentace výsledků POV

bitsstation.com/2010/05/two-rules-for-a-successful-presentation/

Ukončení POV-Matrix – vyjádření závazku

www.heathoops.com/2010/01/rebuilding-free-agency-vs-trade-deadline/commitment-2/

Závěrečné shrnutí a zpětná vazba

<http://theonlyxns.deviantart.com/art/The-Universe-s-Rainbow-180424362>